

В. О. РЕКТОРА ОЛЕКСАНДР БОНДАР ПРО НАУКОВИЙ ПОРЯДОК ДЕННИЙ ЗНУ: «ВИШ ПРАЦЮЄ З ПРОБЛЕМАТИКОЮ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ ЦИВІЛЬНИХ І ВІЙСЬКОВИХ»

Травень для українських науковців віддавна є святковим місяцем. Незважаючи на те, що День науки традиційно відзначають у третю травневу суботу, в університетах не бракує заходів упродовж цілого місяця, на яких учених віншують, нагороджують і мотивують. До Дня науки-2025 у ЗНУ відзначили багатьох знаних і молодих науковців не один раз. До університету, зокрема, завітав заступник міністра освіти і науки України Денис Курбатов. Він цікавився особливостями роботи ЗНУ в умовах війни, його науковою інфраструктурою, поспілкувався з викладачами та студентами. А згодом науковий форум в «Незламному Хабі» (ПК «Орбіта») об'єднав науковців із різних куточків України: до Запоріжжя приїхали представники, зокрема, закладів вищої освіти з Києва, Львова, Сум, Чернівців. Зустріч мала робочий формат, де науковці, представники влади та освітніх установ ділилися досвідом, обговорювали виклики і перспективи розвитку науки в умовах війни. Тут наукову екосистему ЗНУ презентував в. о. ректора Олександр Бондар. Виступив і Денис Курбатов. Найбільш урочистим моментом низки заходів до Дня науки-2025 стали церемонії вручення нагород ученим як під час Наукового форуму, так і на багатьох інших зібраннях, як-от засідання Вченої Ради ЗНУ.

Денис Курбатов: «Наука – шанс для України»

Заступник міністра представив аналітику стану української науки під час війни. Один із ключових викликів – втрата фахівців: «За кількістю науково-педагогічних працівників ми втратили 4000 людей, по наукових працівниках – 1000. Найбільш відчутною є динаміка в молодій науці». Втім спікер наголосив, що наука та інновації – це шанс для України стати новою, європейською державою: «Ми повинні дійсно стати сферою економіки. Наука – це шлях до оновлення, до нової економіки». Також Денис Курбатов окреслив ключові напрями підтримки галузі. Це – створення міжнародної коаліції з підтримки науки, досліджень та інновацій в Україні, яка координуватиме міжнародні зусилля, сприятиме інтеграції України до європейського дослідницького простору та розвитку спільних грантів. Це – й запровадження проєктної аспірантури, де тематика досліджень буде пов'язана з конкретними науковими проєктами, які реалізують 2–3 аспіранти з чіткими термінами виконання. Це – й підтримка дослідницьких ініціатив у STEM-напрямах і залучення молодих дослідників до фінансованих проєктів. Також це – й розширення участі аспірантів у конкурсах на державне фінансування та матеріальне заохочення наукових керівників за результативне наукове наставництво. «Українська наука, – підкреслив Денис Курбатов, – це не лише про інтелект, а про відновлення, безпеку й економічне зростання країни в майбутньому. Збиратись

«Шекспірівський центр», «Юридична лінгвістика» та «Спортивне право». Не менш важлива роль для розвитку в таких галузях і лабораторій, як біотехнології, архітектура та будівництво, електроніка, матеріалознавство, структурні дослідження, прикладна математика та механіка. А ще – VR/AR, археологія, етнографія, службове право, науки про Землю, українознавство та економіка. Пріоритетною для розвитку людського потенціалу є діяльність аспірантури, докторантури, бізнес-інкубаторів і Школи молодого науковця. Олександр Бондар підкреслив, що ці досягнення неможливі без фахового управління й аналітики. Тож у цьому напрямку у вишів систематизують науково-технічну інформацію, дбають про інтелектуальну власність, економічне забезпечення, студентську наукову роботу. Тут насамперед ідеться про активності Ради молодих

Важлива статистика до Дня науки. ЗНУ нині – це 138 докторів наук, 365 PhD (кандидатів наук), 9 млн надходжень (2024/25). А ще – це 23 індекс Гірша (без самоцитувань), 86 місця в рейтингу дослідницьких установ України.

вчених і Наукового товариства студентів, аспірантів і докторантів. І ще одна важлива ланка наукової екосистеми ЗНУ – це фахові видання, репозитарій, Центр спільного користування науковим обладнанням і Наукова бібліотека.

Найбільші наукові досягнення ЗНУ

Інформація про досягнення вчених вишу вклася в кілька вагомих тез. Це – понад 2000 біологічно активних речовин для медицини, ветеринарії, сільськогосподарства, більш ніж 20 нових сортів рослин і комплексні рішення для мисливських і лісових господарств. А ще – це вкрай актуальні засоби регенерації при пораненнях і загоєнні ран, маловідходні та безвідходні технології виробництва, засоби очищення води та повітря. Не менш важливим є найбільший архів матеріалів з усної історії Степової України й унікальні археологічні знахідки та колекції. Це – й теплові акумулятори, напівпровідникові перетворювачі електричної енергії і нові матеріали для аерокосмічної галузі. Це, серед іншого, – високотемпературна, антифрикційна кераміка,

Міжнародні наукові партнерства, найбільш актуальні для ЗНУ нині: це – Даремський університет (Велика Британія), Білефельдський університет (Німеччина), Університет дю Мен (Франція), Дюссельдорфський університет імені Генріха Гейне (Німеччина), Компанія SpeakTX (Естонія), Мічиганський університет (США), Університет Масарика (Чехія), Національний колумбійський університет (Колумбія), Комільяський папський університет (Іспанія), Університет Тарту (Естонія), Національний автономний університет Мексика (Мексика), Міланський державний університет (Італія), Генуезький університет (Італія).

інтерметалідні сплави. Також у пріоритетах – програмне забезпечення, щоб визначати руйнівні навантаження складних конструкцій аерокосмічної техніки, системи керування вітро- та сонячними електростанціями, цифрові рішення для логопедії, логістики, автоматизації виробництва. Олександр Бондар додав, що в цьому напрямку вкрай важливо згадати про партнерства. У списку співробітництв такі гіганти, як Південне конструкторське бюро, «Мотор Січ», ВАТ «Український графіт», Infocom Ltd, Запорізький абразивний комбінат ПрАТ, Північне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства, «Запоріжсталь», ALD Engineering Company, Фармацевтична фабрика «Віола», «Метінвест», Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України, Ivchenko Progress і ЦЕРН.

Ключові здобутки року

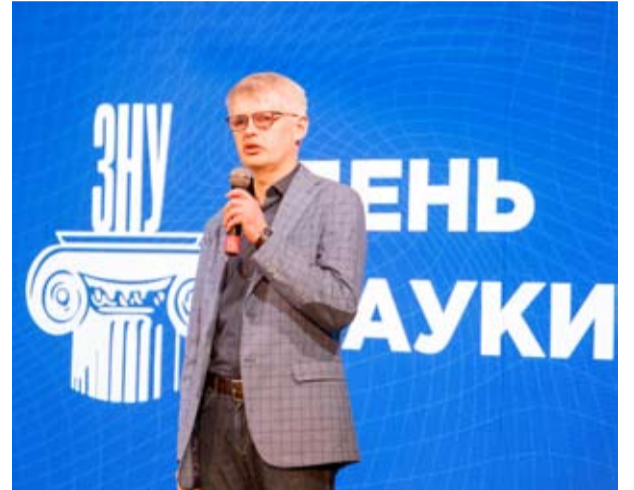
Олександр Бондар згадав перший в історії ЗНУ проєкт Horizon Europe, дві новітні лабораторії, трьох лауреатів конкурсу наукових проєктів і розробок молодих учених (МОН України) та четверту школу для аспірантів в університеті Білефельд (Німеччина). До слова, кожний п'ятий науково-педагогічний працівник має досвід закордонного стажування, підвищення кваліфікації та наукового візиту. А ще ЗНУ – в десятці вишів України за кількістю проєктів Erasmus+.

У нашому університеті – 13 переможців конкурсу для обдарованої молоді в галузі науки ЗОДА, 26 стипендій отримують аспіранти за проєктом DAAD Ukraine Digital. І все це відкриває чималі перспективи розвитку. Зокрема, в напрямку розширення Центру штучного інтелекту, Лабораторії робототехніки, розбудови Технопарку, створення осередків науково-технічної творчості молоді, Центру досконалості JMA з цифрового гуманізму, Міждисциплінарного центру миротворчості, моніторингу та протидії впливу війни на екосистему Запорізької, Херсонської, Дніпропетровської областей і Програми з фасилітації міждисциплінарності в науці (спільно з Institute of Advanced Studies, Даремський університет).

Денис Курбатов висловив повагу до роботи команди ЗНУ

Увагу заступника міністра освіти і науки України Дениса Курбатова у ЗНУ привернула розробка інноваційного загоєвального засобу на основі екстракту річної п'явки, над якою працює команда біологічного факультету. За словами науковців, результати досліджень уже довели: екстракт прискорює загоєння ран утричі швидше та сприяє регенерації волоссяних фолікулів. Це – вагомий внесок у медичну реабілітацію військових і цивільних.

Про ще один науковий напрям роботи біологів розповіла декан факультету, професорка кафедри хімії Людмила Омеляничук. Ідеться про дослідження речовин із протирадіаційною активністю: «Це – пошук біологічно активних сполук як рослинного, так і синтетичного походження. У лабораторії вже синтезовано понад дві тисячі таких речовин», – повідомила вона. Крім того, завідувачка кафедри комп'ютерних наук Галина Шило презентувала роботу

лабораторії віртуальної реальності та центру штучного інтелекту, яка функціонує як частина інноваційної децентралізованої екосистеми ЗНУ. «Інноваційна екосистема в нас подана у вигляді децентралізації – це набір лабораторій, які впроваджують сучасні технології в освіту і наукові дослідження», – пояснила вона. Серед актуальних міждисциплінарних проєктів лабораторії називають і створення цифрових двійників культурної спадщини (3D-моделювання, віртуальні тури), і систему виявлення аномалій у державних закупівлях (у співпраці із Запорізькою обласною державною адміністрацією). Також це – й розробка тренажерів для реабілітації пацієнтів із болем і порушеннями руху, технології розпізнавання емоцій за голосом і мімікою, системи виявлення небезпечних предметів у зоні бойових дій. Олександр Бондар резюмував: «Науковий потенціал ЗНУ – у проблематиці повоєнного відновлення і в напрямку реабілітації цивільних і військових дуже вагомий. Саме за цими напрямками ми зараз і працюємо». Окрему увагу під час візиту присвятили підтримці переміщених закладів вищої освіти. У навчальному корпусі ЗНУ № 6 наразі працює переміщений Бердянський державний педагогічний університет. Гості відвідали одну з репетицій майбутніх викладачів музичного мистецтва. Денис Курбатов висловив повагу до роботи команди: «Вам удалося зберегти найцінніше – людей і фахівців, які на підконтрольній Україні території розкривають нові горизонти свого наукового пошуку і талантів». На підтвердження цих слів чимало вчених вишу до Дня науки отримали свої заслужені нагороди. Це й нагрудні знаки «Відмінник освіти», «За наукові та освітні досягнення», Подяки Міністерства освіти і науки України, Запорізької обласної державної адміністрації та багато інших високих нагород за важливі досягнення науковців Запорізького національного університету.

Фото Антона Осадчука

у таких прифронтових регіонах – це важливо. Це – демонстрація того, що Запоріжжя живе, будується та має величезний науковий і людський потенціал».

Наукова екосистема ЗНУ

Цифри та факти доповіді Олександра Бондаря представили як ключові досягнення, так і перспективи розвитку ЗНУ. Її центрами доповіді охарактеризував такі структури, як «Екологія», «Промислова екологія», «Металспецпроєкт»,

«Бути вченим сьогодні – означає постійно підвищувати стандарти»: професорка ІННІ ім. Ю. Потебні ЗНУ Валентина Воронкова

До Дня науки та за підсумками рейтингового оцінювання науково-педагогічних працівників редакція газети розповідає про непересічні результати роботи передових учених ЗНУ. Нині сферою наукових інтересів завідувачки кафедри управління та адміністрування Інженерного навчально-наукового інституту ім. Ю. Потебні Валентини Воронкової є цифрові філософія, економіка, менеджмент; концепції та моделі цифрової економіки та цифрового менеджменту; філософія штучного інтелекту та її вплив на людину, економіку, суспільство; цифровий потенціал промислового менеджменту. Активно займається професорка й підготовкою молодих науковців.

– Які моменти вашої наукової діяльності в 2024 році ви вважаєте ключовими?

– Це – запуск нових міждисциплінарних проєктів, адже це дало можливість поєднати знання з різних сфер, зокрема цифрової економіки, філософії технологій та сталого розвитку. Другий момент – це поглиблення міжнародної співпраці з колегами із Литви. Вона суттєво збагачувала наші дослідження, адже обмін досвідом та ідеями стимулює креативність. Наступне – фокус на цифрову трансформацію та її соціокультурні аспекти. Ця тематика стала центром публікацій і доповідей, оскільки тут зосереджені головні виклики та можливості сучасного цифрового суспільства. І останнє – розробка концепції щодо використання штучного інтелекту в контексті сталого розвитку. Тут важливо не лише теоретично осмислювати інновації, а й сприяти їхньому відповідальному впровадженню. Тому бути вченим сьогодні – означає постійно підвищувати стандарти, виходити за межі звичного та бути гідним викликам глобалізованого світу.

– Які теми наукових робіт, досліджень, грантових програм для вас найважливіші?

– Особливе значення для мене мала моя участь як керівника у фундаментальному дослідженні «Цифрова людина і суспільство в контексті глобальних викликів», де ми разом із професоркою Віталіною Нікітенко прагнули осмислити трансформацію людського буття в цифрову епоху. Значущими для мене стали й проєкти «Європейські практики диджиталізації: інстру-

менти забезпечення соціально-економічної безпеки в умовах війни та повоєнний період»; «Європейська гуманістична візія в управлінні людськими ресурсами»; «Диверсифікація сільсько-го туризму через збалансованість і креативність поширення європейського досвіду в Україні». Дослідження Українського державного педагогічного університету ім. М. Драгоманова «Відповідальне громадянство через наукову освіту: соціокультурні механізми реалізації в Україні», де філософія постає як інструмент формування зрілої громадянської свідомості.

– Що вас надихає на плідну наукову діяльність?

– Джерелом натхнення є саме життя – складне, динамічне, іноді парадоксальне. Ми живемо в турбулентному світі, що не

пропонує готових відповідей, але щодня ставить перед нами екзистенційні, етичні та технологічні виклики. Це породжує прагнення зрозуміти світ глибше, відчувати майбутнє ще до того, як воно стане теперішнім. Особливо мене захоплює робота з проблематики цифровізації, проблематика трансгуманізму – філософське осмислення того, якою буде людина майбутнього, як змінюється її сутність під впливом технологій, і що означає залишатися людиною в цифрову епоху. Великим джерелом натхнення є також інтелектуальна взаємодія з колегами-науковцями, зокрема, з професорками Аллою Череп і Наталею Метеленко, завдяки яким я вийшла на вивчення нових проблем цифрової зеленої економіки, цифрового менеджменту, зелених технологій та їхньої синергії з екологічним менеджментом.

– У чому, на вашу думку, полягає секрет успіху сучасного науковця?

– Для мене наука – це сенс життя. Любити науку мене навчили в Київському університеті ім. Т. Шевченка. Там я закінчила філософський факультет. Фраза «наука як особлива форма мислення, що народжується з подиву перед світом», – перегукується з класичною філософською традицією, зокрема з поглядами Платона та Аристотеля. Секрет успіху сучасного науковця – не в кількості публікацій чи високому індексі цитування, а в здатності мислити ширше, діяти стратегічно та зберігати вірність глибинному сенсу науки. Це насамперед – відкритість до діалогу між філософією, економікою, технологіями й екологією. Важливим компонентом успіху є філософська глибина: не просто володіння фактами, а прагнення до бачення причин, наслідків і сенсів. Сучасний науковець має бути в контексті світової науки, не втрачати автентичності, національної традиції, мовної та культурної ідентичностей. Не менш важливою є здатність до постійного навчання, адже наука не стоїть на місці, і справжній дослідник завжди залишається відкритим до нового.

– Наукова діяльність вимагає багато зусиль і часу. Як ви відновлюєте сили?

– Наука – це шлях напруженої праці, пошуку істини, значних мисленнєвих зусиль. Вона вимагає як ресурсів, так і фізичного відновлення. У цьому плані дякуємо керівництву ЗНУ, що в нас виплачуються бонуси за публікацію статей у високопрестижних журналах. Я отримала премію за перше місце в рейтингу оцінювання науково-педагогічних працівників за 2024 рік. Мої джерела сили – це не лише способи відпочинку, а форми повернення до себе, до тиші буття, до першоджерел мислення. Це – природа, невичерпним джерелом відновлення є мистецтво, поезія, живопис, творчість, істина якої у самій творчості. Великою цінністю є спілкування з близькими, друзями, однодумцями, що додає сенсу, повертає довіру до життя в часи війни та до науки. І, безперечно, головна енергія – у самій філософії, яка розкриває простір внутрішньої свободи та рівноваги, тому що філософія – це моя гармонія, синергія, впевненість у перемозі та внутрішня рівновага.

– Що 2025 рік приніс нового у вашу діяльність?

– Ми переходимо від окремих ініціатив до синергії з іншими науковцями, де кожна ідея стає частиною більших системних наукових змін, у контексті яких об'єдналися інженери, філософи та економісти. Наша наука – це діалог спеціальностей, де народжується новий зміст і нова істина. Прикладом цього є II Міжнародна науково-практична конференція ІННІ ім. Ю. Потебні ЗНУ «Інженерні інновації та розбудова національної економіки», яка об'єднала інженерів, філософів та економістів. У часи війни наукова діяльність набуває особливого сенсу. Від початку 2022 року я безперервно працюю в місті Запоріжжя разом із моїми колегами. Усвідомлюю нашу спільну відпові-

дальність за збереження та розвитку української науки не як ізольованого академічного процесу, а як важливого чинника національного спротиву, єдності та майбутнього відновлення. Серед ключових моментів – продовження наукової роботи попри всі виклики. Ми з командою написали десятки наукових статей, опублікованих у журналах, а також у міжнародних базах WoS і Scopus, підготували десятки розділів монографій та брали участь у наукових проєктах. Провели ми й Міжнародну науково-практичну конференцію «Формування концепції цифрової трансформації освіти та соціально-відповідального цифрового громадянина у контексті європейського досвіду» та видали збірник тез доповідей, що свідчить не лише про обмін знаннями, а й про діалог із глобальною науковою спільнотою. Відбулося формування нової наукової парадигми – створення філософії перемоги, наукового мислення, яке не просто фіксує реальність, а формує візію майбутнього, що сприяло розвитку наукової школи «Філософія управління».

– Які ще свої досягнення ви вважаєте важливими?

– Це, передусім, розгортання фундаментального дослідження, в якому ми з професоркою Віталіною Нікітенко не просто аналізували цифрову трансформацію суспільства, а й намагалися досягти нові форми присутності людини в світі, що стрімко змінюється. Це – й участь у міжнародних програмах Жана Моне, які не лише збагатили мене європейськими ідеями, а й навчили бути активним суб'єктом гуманітарного діалогу на глобальному рівні. Варто наголосити на партнерстві з Литовським університетом спорту, у контексті якого здійснюється гуманітарне осмислення філософських, економічних, управлінських проблем, а також багато наукових проєктів. Невід'ємною частиною моєї діяльності є редакційна та видавнича робота над журналом «HUMANITIES STUDIES», що є платформою для філософської рефлексії над людиною, світом, гуманітарними смислами сучасності. Наше прагнення – вивести його на новий рівень міжнародного академічного визнання.

– Які досягнення ваших учнів у науковій сфері в 2024–2025 роках вважаєте найважливішими?

– Особливо гордістю заслуговують досягнення моїх учнів, які, попри виклики сьогодення, не лише зберегли інтерес до науки, а й утвердилися як дослідники нового покоління. Підготовлено до захисту дві дисертації PhD з філософії спеціальності ОЗ «Філософія» – Оксани Бугайчук і Вікторії Мар'єнко. Їхні дисертації стосуються надзвичайно актуальних тем – цифровізації економіки та впливу інформаційно-комунікаційних технологій на людину, суспільство. Вони стосуються трансформації управлінських практик в епоху штучного інтелекту. Це свідчить про глибину наукового мислення моїх учнів та їх здатність працювати на стику гуманітарних і технологічних дисциплін. Частина дослідників уперше вийшла на міжнародний рівень – це публікації у виданнях WOS і SCOPUS, участь у міжнародних конференціях, грантових ініціативах для молодих науковців, таких як Олена Бурашнікова, Микита Слюсарь і Андрій Крупа. Їхня активність – це показник інтеграції української науки в глобальний контекст. У цьому я бачу продовження традиції, передачу не лише знань, а й філософії мислення, настанови жити до пошуку істини та служіння суспільству через ідеї. Усі ці досягнення я розглядаю не як індивідуальні перемоги, а як свідчення того, що українська наука школа живе, зростає і формує майбутнє навіть в умовах війни. Це – наука, загартована викликами, і молодь, яка не боїться мислити про складне й будувати завтрашній день. Найбільшим досягненням я вважаю те, що мої учні – молоді науковці, аспіранти та студенти – не втратили віри в сенс науки в найскладніші часи. Особливо цінно, що кілька студентів і магістрантів під моїм науковим керівництвом вирішили пов'язати своє життя з наукою. Їхня мотивація зроджена не лише інтелектуальним інтересом, а й усвідомленням важливості наукової думки для відновлення країни. Учні не просто переймають знання, а трансформують їх, творять нові ідеї та формують наукову філософію нової України і збагачують мою наукову школу «Філософія управління».

Фото надав Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю. Потебні ЗНУ

Наука очима студентів: інтереси, відкриття та дослідницький досвід

Ми дізналися, яке місце наука посідає в житті студентів: що їх цікавить і захоплює. Вони відповіли на питання: яке їхнє ставлення до науки? Наскільки вона важлива в їхній галузі навчання? Чи беруть вони участь у науковій діяльності? Які дослідження хотіли б провести? Яке відкриття останніх років вважають науковим проривом?

Студент математичного факультету Євгеній Демешко:

– До науки ставлюсь позитивно. Особисто мене цікавлять такі напрямки, як інформатика та наука про дані. Сучасний світ стрімко цифровізується, ми живемо в епоху інформаційних технологій. Щодня гігабайти даних передаються між континентами та створюють єдиний інформаційний потік. Для їх ефективного зберігання, передавання та обробки необхідна глибока наукова база – саме про це інформатика. Наука відіграє велику роль у моєму навчанні. Я здобуваю освіту за спеціальністю «Інженерія програмного забезпечення», тож кожна лабораторна робота – це нові дослідження, розрахунки, вивчення

та застосування сучасних наукових підходів. Ця галузь динамічно розвивається, тому постійне оновлення знань є необхідністю. Мені могло б бути цікаво провести дослідження з розвитку штучного інтелекту та цифровізації різних сфер життя. Це не лише підвищує ефективність обробки даних, а й краще їх захищає. Наприклад, завдяки цифровим технологіям можна зберігати великі обсяги інформації в електронному вигляді, зменшувати потребу у використанні паперу та, відповідно, зберігати довкілля. Як я вже зазначив, вважаю одним із найвизначніших наукових проривів останніх років розвиток штучного інтелекту. Він уже активно впроваджується в освіті, військовій сфері, бухгалтерії, наукових дослідженнях і багатьох інших галузях. Саме основою цих досягнень є здатність обробляти великі обсяги даних – і в цьому проявляється потужність сучасної науки.

Студентка юридичного факультету Катерина Ковбасюк:

– Вважаю, що для отримання знань потрібно не тільки програму навчання проходити, а й читати додатково наукові джерела. Бо вони містять багато думок видатних учених. І це може наштовхнути на вдосконалення своїх власних роздумів і, можливо, змінити бачення «ситуації». Щодо науки, яка мене захоплює, – це, власне, право як наука. А вже якщо розглядати цю галузь знань, то мене приваблює кримінальне право,

оскільки воно сповнене унікальних ситуацій. Кожну можна розібрати та дослідити. Наука в моїй спеціальності відіграє дуже значну роль. Її досягнення спроможні змінити розуміння. Або сформулювати нове. Особисто я готувала наукові тези з кримінального, цивільного та муніципального права, висвітлювала проблеми, що стосуються воєнного стану для певної галузі. Якщо б я проводила

власні дослідження, вони стосувалося б здатності держави забезпечити захист прав і свобод людини після воєнного стану (переважно тих, хто втратив рідних, житло, можливо, кінцівки та має порушення здоров'я). Дослідження певною мірою стосувалося б можливості держави забезпечити гідне відновлення прав людей, котрі постраждали внаслідок воєнних злочинів РФ. А, можливо, навіть і розширити ці права. Якщо казати про наукові прориви, такими вважаю всі дослідження у сфері космосу та морських глибин. Виокремити щось одне я не в змозі, бо щоразу тут відкривається щось нове.

Студентка Інженерного навчально-наукового інституту ім. Ю. Потебні ЗНУ Лілія Власова:

– Розвиток науки дуже важливий. Програмне забезпечення, машинобудування, психологія – у цих сферах багато цікавих напрямів. Щодо моєї спеціальності – на галузь розробки програмного забезпечення наука має сильний вплив. Вона постійно розвивається. А також часто викону-

ються замовлення для інших сфер. Тож розробникам важливо розуміти предметну галузь. Я регулярно беру участь у міжнародних і науково-практичних конференціях, а також у конкурсах наукових робіт. Якби могла

провести свої дослідження, вони були б пов'язані з психологією, а саме – із синестезією та РДУГ (це – розлад дефіциту уваги та гіперактивності). А також – із впливом програмного забезпечення на роботу важкої промисловості регіону. Серед відкриттів у моїй галузі науковим проривом вважаю квантові комп'ютери.

Студентка факультету історії та міжнародних відносин Ангеліна Образцова:

– Впевнено можу сказати, що маю прихильність до суспільних наук, до яких входить історія. Це те, що допомагає мені натренувати аналітичний спосіб мислення, бути в курсі всього важливого, прогнозувати події, а також висловлювати власну думку. Саме історія мені подобається тим, що ти легко можеш апелювати фактами та наводити приклади з минулого, аналізувати сучасні політичні зміни, скажімо. Насправді наука відіграє велику роль у сучасній освіті, тому що завдяки дослідженням і новим відкриттям ми можемо подивитися на банальні речі інакше. Наука відкривається людям, котрі прагнуть дослідити глибинні процеси та не погоджуються з думкою «це відбувається тому, що так склалося». Щодо наукової діяльності, то я готувала тези та, звичайно, писала курсову роботу. Формувати та досліджувати тему, що тебе цікавить, – дуже важливий процес. Працюючи як науковець, я відкривала багато цікавих фактів і формулювала нові ідеї для проектів і дослідів. Моє дослідження мрії було б про аналіз історії України, як це вплинуло на формування нації та створення так званого її «коду»? Наскільки сучасні події впливають на трансформацію українського суспіль-

ства (додатково з порівнянням минулого)? Науковим проривом вважаю колекцію «скіфського золота» з кримських музеїв, що була вивезена на виставку до Амстердама 2014 року, після окупації Криму росією: вона стала предметом міжнародного судового процесу. У 2022–2023 роках суд Амстердама остаточно постановив, що колекція має бути повернута не до Криму, а до України – до держави, якій вона належить.

Студентка факультету менеджменту та ЕПФК ЗНУ Ангеліна Мозгова:

– Враховуючи, що я навчаюся за спеціальністю «Менеджмент організації та адміністрування», мене цікавить наука про управління – дослідження у сфері менеджменту та організаційної поведінки. Ці теми захоплюють тим, що дають реальні інструменти для ефективного управління бізнес-процесами та командною роботою. Також маю досвід із дослідження такої тематики, адже

на першому курсі коледжу писала наукову роботу про «Нові підходи до управління підприємствами в умовах війни». У ній я розглядала, як воєнні дії в Україні вплинули на діяльність підприємств та як змінилися управлінські підходи в цих умовах? А ще – як можна покращити поточну ситуацію? На мою думку, у сфері менеджменту наука відіграє одну з ключових ролей, адже її дослідження дають змогу проаналізувати поточний стан ринку, відповідні критерії роботи та удосконалення методів управління. Так розробляються нові підходи до мотивації персоналу чи впровадження інновацій. Наразі я – членкиня Міської молодіжної ради при Запорізькій міській раді. Мені б було цікаво проаналізувати найбільш успішний підхід управління молодіжною командою, що найкраще сприяє максимальній продуктивності в студентських/молодіжних проектах або стартапах. Безумовно, в усіх сфе-

рах діяльності науковим проривом останніх років вважаю впровадження штучного інтелекту. Це дало змогу автоматизувати певні процеси та відкрити нові можливості.

Студентка факультету соціальної педагогіки та психології Вікторія Тищенко:

– Моя спеціальність пов'язана з логопедією. Але ці фахівці не просто «ставлять» потрібний звук, а коригують мовлення дітей з особливими освітніми потребами. Наука відіграє дуже важливу роль у цій галузі, адже наразі, за час вивчення різних нозологій, ми бачимо невідомі причини її виникнення (наприклад, розлади аутистичного спектра). Або ж ідеться про відсутнє лікування (наприклад, синдром Прадера-Віллі). Продуктивних досліджень у цій галузі катастрофічно бракує. Мені дуже подобається досліджувати щось, пов'язане з нозологіями в дітей. Скажімо, імпонують дослідження щодо причин виникнення, перебігу або різкого збільшення кількості діагностованих. Для мене цікаво те, як ці діти міркують, бачать світ, спілкуються, як можна відкоригувати їхні навички так, щоб дитина могла жити самостійно і їй було комфортно? Я двічі брала участь у «Молодій науці», презентувала тези на III Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю (це інтернет-конференція) «Спеціальна освіта та соціальна інклюзія: виклики XXI століття». Намагаюся також відвідувати конференції, пов'язані з моєю спеціальністю. А ще, проходжу курси підвищення кваліфікації. Мені було б дуже цікаво провести дослідження стосовно чогось, пов'язаного з роз-

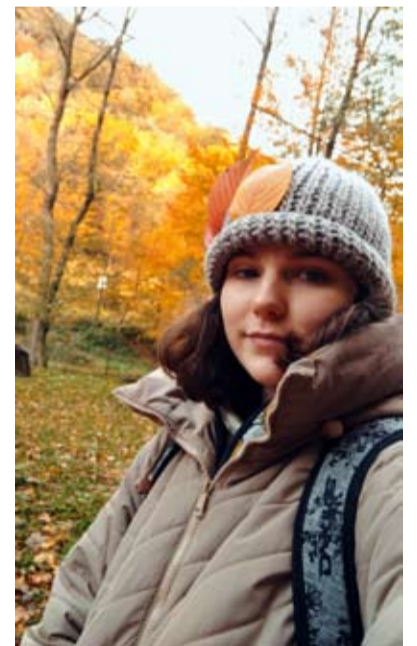
ладами аутистичного спектра (РАС), бо тема досі недостатньо вивчена. Науковим проривом останніх років у моїй сфері вважаю дослідження 2020 року. Воно стосувалося генетичного секвенування, яке вияви-

ло 102 гени, пов'язані з розладами аутистичного спектра. Дослідження показало, що ці гени відіграють важливу роль у ранньому розвитку мозку, що підтверджує біологічну природу РАС і сприяє подальшому розумінню механізмів його формування.

Студентка факультету журналістики Катерина Хромих:

– Наука та всі її сфери – дуже цікава і дивовижна річ. На мою думку, наукова діяльність у різних сферах часто перегукується, тому за час розвитку в одній із них треба досліджувати інші. Особисто я цікавилась науковими галузями, що дотичні до моєї спеціальності, а саме – лінгвістикою, соціологією та психологією. Однак мене також цікавить ботаніка, культура та мистецтво, які я досліджую здебільшого для себе на базовому рівні. Останні роки реклама азартних ігор та алкогольних напоїв трапляється надзвичайно часто, і це,

на мою думку, – дуже цікаве явище. Різноманітні методики нормалізації та применшення шкідливості рекламованої продукції дуже майстерно вживляють у свідомість суспільства. Думаю, було б цікаво дослідити саме інструменти, які використовують для досягнення цієї мети. Швидше за все, таке дослідження буде корисним усім, оскільки цей вплив охоплює широку аудиторію.

Слизова Божкова,
студентка факультету
журналістики

Локації ЗНУ до Дня Європи визнали найкращими в Запоріжжі

10 травня до Дня Європи в одному з «Незламних хабів» Запоріжжя відбулася зустріч «Шлях молоді до ЄС». На ній зібралось понад 150 школярів і студентів, зокрема й представників ЗНУ.

Присутні дізнались тут більше про європейські цінності, партнерства з європейськими містами та взяли участь у ярмарку. На заході молодіжні центри та організації презентували можливості, які відкриває європейське партнерство. Все це відбувалось саме у форматі ярмарку: кожна організація мала власну локацію, де знайомила молодь із цікавими проєктами та проводила активності. Представники ЗНУ були серед найактивніших учасників заходу. На цьому наголосила проректорка з науково-педагогічної роботи, міжнародної та проєктної діяльності **Олена Тупахіна**. Вона підкреслила, що локації ЗНУ на заході визнали найкращими. Від Департаменту спорту, сім'ї та молоді наш виш отримав грамоту за високий рівень організації і презентації університету.

До слова, локації від ЗНУ, які підготував відділ міжнародних зв'язків, було три: це презентація проєктів Еразмус+ (**Катерина**

Бобришева, Софія Кравчук, Варвара Петросова та Алла Самойленко); майданчик для VR-подорожей Європою (**Марія Нагорна**) та зона для аквагриму (**Тамара Холод**). Також Олена Тупахіна від імені керівництва та всього колективу вишу подякувала активістам ЗНУ, які брали участь у зустрічі, присвяченій Дню Європи, зокрема за жваву участь у панельних дискусіях. Студенти ЗНУ **Олександр Левадний** (факультет іноземної філології), **Ангеліна Образцова** й **Анастасія Хименко** (факультет історії та міжнародних відносин) були спікерами в панельній дискусії «Академічна мобільність як форма молодіжної дипломатії», де поділилися своїм досвідом і відповіли на запитання аудиторії. Модерувала панель Катерина Бобришева. Тут обговорили партнерство з європейськими містами-побратимами та можливості, що відкриваються для молоді в Європі. Для школярів і студентів підготували різноманітні інтерактивні заходи, представили організації, що працюють із молоддю. Працювали серед іншого локації міст-побратимів, фотозона, кейтеринг «Гастрономічна Європа», де охочі могли скуштувати смаколики, традиційні для різних країн.

Фото Запорізького міського молодіжного центру

Стежте за новинами на офіційному сайті ЗНУ: <https://znu.edu.ua>
та в соцмережах пресслужби ЗНУ:
<https://www.facebook.com/pressluzhbaZNU>
<https://www.instagram.com/pressluzhbaznu/>
<https://t.me/pressluzhbaZNU>
Соціальні мережі Запорізького національного університету:
https://beacons.ai/official_znu

Обласна академічна газета «Запорізький університет»
Засновник і видавець –
колектив Запорізького національного університету
Видається – з 1973 року

Керівник: **Павло Мірошніченко**
Провідний редактор: **Марія Канцелярист**
Творчий колектив: **Таміла Тарасенко, Антон Осадчук, Каміла Ситнік, Нейла Юсупова, Ганна Левада, Сергій Полошко**
Верстання – **Володимир Лініков**
Інтернет-версія – **Олени Благодарової**

Номер підписаний до друку 29.05.2025

Автори надрукованих матеріалів несуть відповідальність за підбір і точність фактів і цитат, статистичних даних, які не підлягають відкритій публікації. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точку зору автора.

Зареєстровано Запорізьким обласним управлінням юстиції: свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серія 33 №1249-524-пр від 18 травня 2017 року.
Виходить щотижня українською мовою.
Поширюється безкоштовно.
0,5 друкованого аркуша.
Наклад 1 000 примірників.

Адреса редакції:
69063, м. Запоріжжя,
вул. Залізнична, 24,
9 поверх, кабінет №911-2
Телефон: **289-12-78**
e-mail: znu.gazeta@gmail.com
Надруковано
в Редакційно-видавничому відділі
Запорізького національного університету